

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2004-01-08

Områdesnummer: NRO 20 111

Områdesnamn: Tansån

Kommun: Gagnef

Kartblad: 13F SV

Area: 431 ha totalt, varav 426 ha utgörs av land och 5 ha av vatten.

Naturgeografisk region: 28b Sydligt boreala kuperade områden.

Agrara kulturlandskapsregioner: Södra Norrlands och norra Svealands kust- och odlingsbygder.

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng med relativ höjd över 100 meter.

Riksvärde:

Vattendrag
Fauna

Värdeomdöme: Tansån är med hänsyn till sitt läge i länet ett sällsynt rent och opåverkat vattendrag. Genom sin unikt rika förekomst av flodpärlmussla utgör ån länets säkraste garantiområde för artens fortbestånd. Dess samlade faunavärden gör Tansån mycket skyddsvärd.

Huvudkriterier: C

Stödskriterier: Representativitet, nyckelområde, betydelse för fauna, sårbarhet.

Förutsättningar för bevarande: Att den rådande vattenregimen bevaras. Värdena kan reduceras av t ex reglering, täktverksamhet, skogsavverkning, förorening, försurning och pärlfiske.

Säkerställande: Nio hektar av naturreservatet Stormyrberget, avsatt med stöd av 7 §, NVL (numera MB 7 kap 4 §), ligger inom riksintresseområdets gränser. Samma område är även avsatt som natura 2000 område (SE0620175 Stormyrberget) med stöd av MB 7 kap 28 §. Åtta hektar av åns sträckning strax öster om naturreservatet är avsatta som biotopskyddsområde av skogsvårdsstyrelsen enligt 6§ i Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB.

Områdets huvuddrag: Tansån (SMHI 670779-145168) avvattnar sjön Tansen

(SMHI 670187-145602) och mynnar i Västerdalälven. Ån är tämligen strid, 3-4 meter bred och ca 9 km lång. Ån omges av barrskog med lövinslag närmast vattnet. På vissa ställen passeras sankmarker.

Någon nämnvärd vegetation finns inte i ån. Vattnet är ovanligt klart och rent, med högt pH, vilket dock delvis beror på kalkningar i sjön. Den gynnsamma vattenkemin möjliggör förekomst av krävande vattenfauna. Tansån hyser en öringpopulation, vilket tillsammans med närvaron av sandbottnar och rent vatten gynnar reproduktionen av flodpärlmusslan, på denna dess största och bäst kända lokal i länet. Vissa kolonier är extremt rika med upp till 400 musslor per m², vilket förmodligen är en förutsättning för effektiv förökning. Fiskfaunan i ån är även i övrigt rik, med förekomst av bl.a. nejonöga och kvidd. Nära områdets mittpunkt finns en äldre bäverdamm, vars närvaro tydligt försämrat miljön för musslorna genom ökad sedimentation osv. För att garantera Tansån hydrologisk och ekologisk kontinuitet omfattar området en skyddszon på 100 m skogsmark på ömse sidor.

Anmärkningar: Området ingår som objekt nr 31 (klass I), Gagnefs kn, i länets naturvårdsprogram.

För att få en samlad bild av områdets ekologi, hotbild etc. erfordras vidare inventeringar av floran, den lägre faunan och hydrologin.

Referenser:

- Rynéus T, Bratt L, 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län*. N 1988:1. Länsstyrelsen i Kopparbergs län. Falun.
- Grundelius, E. 1986: *Rapport om flodpärlmusslan i Kopparbergs län*, (manuskript).